

Bruselis, **XXX**
[...](2023) **XXX** draft

SENSITIVE*
UNTIL ADOPTION

KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) .../...

XXX

**dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikrų
rūšių mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros susitarimams**

(Tekstas svarbus EEE)

* Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions <https://europa.eu/db43PX>

KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) .../...

XXX

dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikrų rūšių mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros susitarimams

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 1971 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 2821/71 dėl Sutarties 85 straipsnio 3 dalies taikymo kai kurioms susitarimų, sprendimų ir suderintų veiksmų rūšims¹, ypač į jo 1 straipsnio 1 dalies b punktą,

paskelbusi šio reglamento projektą²,

pasikonsultavusi su Konkurenciją ribojančios veiklos ir dominavimo patariamuoju komitetu, kadangi:

- (1) Reglamentu (EEB) Nr. 2821/71 Komisija įgaliojama priimti reglamentą, kuriuo nustatomas Sutarties 101 straipsnio 3 dalies taikymas tam tikrų rūšių susitarimams, sprendimams ir suderintiems veiksams, patenkantiems į Sutarties 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, kurių objektas yra produktų, technologijų arba procesų iki jų pramoninio panaudojimo etapo moksliniai tyrimai ir plėtra, ir gautų rezultatų, įskaitant nuostatas dėl intelektinės nuosavybės teisių, naudojimas;
- (2) Sutarties 179 straipsnio 2 dalyje Sąjunga raginama skatinti įmones, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones, plėsti aukšto lygio mokslinius tyrimus ir tobulinti technologijas bei remti jų pastangas savitarpiai bendradarbiauti. Įmonių bendradarbiavimas mokslinių tyrimų ir plėtros srityje gali padėti siekti Europos žaliojo kurso³ tikslų;
- (3) Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1217/2010⁴ apibrėžiamos mokslinių tyrimų ir plėtros susitarimų, kurie, Komisijos nuomone, paprastai atitinka Sutarties 101 straipsnio 3 dalyje nustatytas sąlygas, rūšys. Tas reglamentas baigia galioti 2023 m. birželio 30 d. Atsižvelgiant į bendrą teigiamą patirtį, įgytą taikant tą reglamentą, ir į jo vertinimo rezultatus, tikslinga priimti naują bendrosios išimties reglamentą;
- (4) šiuo reglamentu siekiama sudaryti palankesnes mokslinių tyrimų ir plėtros sąlygas ir kartu veiksmingai apsaugoti konkurenciją. Šiuo reglamentu taip pat siekiama užtikrinti

¹ OL L 285, 1971 12 29, p. 46.

² OL C 120, 2022 3 15, p. 9.

³ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019)640 final).

⁴ 2010 m. gruodžio 14 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1217/2010 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikrų rūšių mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros susitarimams (OL L 335, 2010 12 18, p. 36).

įmonėms pakankamą teisinį saugumą. Siekiant tų tikslų turėtų būti atsižvelgiama į poreikį kuo labiau supaprastinti administracinę priežiūrą ir teisės aktų sistemą;

- (5) iki tam tikro įtakos rinkoje lygmens apskritai galima daryti prielaidą, kad, taikant Sutarties 101 straipsnio 3 dalį, teigiamas susitarimų dėl mokslinių tyrimų ir plėtos poveikis nusvers bet kokį neigiamą poveikį konkurencijai;
- (6) kad būtų galima reglamentu taikyti Sutarties 101 straipsnio 3 dalį, nėra būtina apibrėžti tų susitarimų, kurie gali patekti į Sutarties 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį. Atliekant atskirų susitarimų vertinimą pagal Sutarties 101 straipsnio 1 dalį, būtina atsižvelgti į keletą veiksnių, ypač į atitinkamos rinkos struktūrą;
- (7) labiausiai tikėtina, kad bendradarbiavimu bendrų ar apmokamų mokslinių tyrimų ir plėtos srityje, taip pat naudojant rezultatus skatinama technikos ir ekonomikos pažanga, jei šalys bendradarbiaudamos prisideda papildomais įgūdžiais, turtu ar veikla;
- (8) didėjant mokslinių tyrimų ir plėtos mastui ir veiksmingumui, vartotojai gali tikėtis naudos dėl sukurtų naujų ar patobulintų produktų, technologijų ar procesų, dėl greitesnio tokių produktų, technologijų ar procesų pateikimo rinkai, arba dėl to, kad naudojant naujus ar patobulintus produktus, technologijas ar procesus sumažės kainos;
- (9) bendras rezultatų naudojimas gali būti įvairus: produktų gamyba ir platinimas, technologijų ar procesų taikymas, intelektinės nuosavybės teisių perleidimas ar licencijos joms suteikimas arba tokiai gamybai ar taikymui reikalingos praktinės patirties perdavimas, kai tokiais produktais, technologijomis, intelektinės nuosavybės teisėmis ir praktine patirtimi iš esmės prisidedama prie techninės ar ekonominės pažangos;
- (10) siekiant pagrįsti šiuo reglamentu nustatytos išimties suteikimą, bendras naudojimas turėtų būti susijęs su produktais (įskaitant prekes ir paslaugas), technologijomis ar procesais, kuriems mokslinių tyrimų ir plėtos rezultatų naudojimas yra būtinas;
- (11) be to, susitarimuose dėl mokslinių tyrimų ir plėtos visos šalys turėtų susitarti, kad bendrų mokslinių tyrimų ir plėtos galutiniai rezultatai, įskaitant visas intelektinės nuosavybės teises ir praktinę patirtį, turi būti joms visoms iš karto visiškai prieinami tolesnių mokslinių tyrimų ir plėtos bei naudojimo tikslais. Prieiga prie rezultatų paprastai neturėtų būti ribojama, jei rezultatai naudojami tolesnių mokslinių tyrimų ir plėtos tikslais. Tačiau jei šalys, laikydamosi šio reglamento nuostatų, riboja rezultatų naudojimo teises, ypač jei šalių specializacija yra rezultatų naudojimas, prieiga prie rezultatų jų naudojimo tikslais gali būti atitinkamai ribojama. Be to, jei mokslinių tyrimų ir plėtos procese dalyvauja akademinės įstaigos, mokslinių tyrimų institutai arba įmonės, kurios mokslinius tyrimus ir plėtrą siūlo kaip komercinę paslaugą, tačiau aktyviai nesinaudoja rezultatais, jos gali sutarti mokslinių tyrimų ir plėtos rezultatus naudoti tik tolesnių mokslinių tyrimų ir plėtos tikslu;
- (12) priklausomai nuo šalių pajėgumų ir komercinių poreikių, jų įnašas bendradarbiaujant mokslinių tyrimų ir plėtos srityje gali būti nevienodas. Todėl siekiant atsižvelgti į šalių įnašų vertės arba pobūdžio skirtumus ir juos kompensuoti, susitarimuose dėl mokslinių tyrimų ir plėtos, kuriems taikoma šiuo reglamentu nustatyta išimtis, gali būti numatoma, kad viena šalis turėtų kompensuoti kitos šalies įnašą, kad galėtų naudotis rezultatais tolesnių mokslinių tyrimų ir plėtos ar rezultatų naudojimo tikslais. Tačiau kompensacija neturėtų būti tokia didelė, kad kliudytų naudotis rezultatais;
- (13) kai susitarime dėl mokslinių tyrimų ir plėtos bendras rezultatų naudojimas nenumatytas, šalys susitarime dėl mokslinių tyrimų ir plėtos turėtų sutarti suteikti

viena kitai galimybę naudotis savo atitinkama anksčiau sukaupta praktine patirtimi, jei tokia praktinė patirtis būtina, kad kitos šalys galėtų naudotis rezultatais. Jokia mokėtina kompensacija (pavyzdžiui, licencijos mokesčiai) neturėtų būti tokia didelė, kad kitoms šalims kliudytų naudotis praktine patirtimi;

- (14) pagal šį reglamentą nustatyta išimtis turėtų būti taikoma tik susitarimams dėl mokslinių tyrimų ir plėtros, kuriais įmonėms nesuteikiama galimybė panaikinti konkurencijos didelės atitinkamų produktų, technologijų arba procesų dalies atžvilgiu. Todėl ši bendroji išimtis turėtų būti netaikoma susitarimams tarp konkurentų, kurių produktų, technologijų arba procesų, kuriuos būtų galima patobulinti, iš dalies ar visai pakeisti panaudojus mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatus, užimama bendra rinkos dalis susitarimo sudarymo metu viršija tam tikrą ribą;
- (15) negalima atmesti galimybės, kad gali būti daromas antikonkurencinio galimybių ribojimo poveikis, jei viena šalis finansuoja keletą savo konkurentų vykdomų mokslinių tyrimų ir plėtros projektų, susijusių su tais pačiais produktais, technologijomis arba procesais, ypač jei ta šalis trečiųjų šalių atžvilgiu įgyja išimtinę teisę naudoti rezultatus. Todėl šiuo reglamentu nustatyta išimtis turėtų būti taikoma tik tokiems apmokamiems susitarimams dėl mokslinių tyrimų ir plėtros, kai visų tokiuose susitarimuose dalyvaujančių šalių, t. y. finansuojančiosios šalies ir visų mokslinius tyrimus ir plėtrą vykdančių šalių, bendra rinkos dalis neviršija tam tikros ribos;
- (16) tačiau šiuo reglamentu nustatytos išimties taikymas neturėtų priklausyti nuo rinkos dalies ribos, jei mokslinių tyrimų ir plėtros susitarimo šalys nėra įmonės, konkuruojančios dėl produktų, technologijų arba procesų, kuriuos būtų galima patobulinti, iš dalies ar visai pakeisti panaudojus produktus, technologijas arba procesus, sukurtus įgyvendinant susitarimą. Pavyzdžiui, tai susitarimai, susiję su produktais, technologijomis arba procesais, dėl kurių susiformuotų visiškai nauja paklausa arba su moksliniais tyrimais ir plėtra, kurie nėra glaudžiai susiję su konkrečiu produktu, technologijomis arba procesu, arba kuriais nėra siekiama konkretaus tikslo;
- (17) negalima daryti prielaidos, kad susitarimai dėl mokslinių tyrimų ir plėtros patenka į Sutarties 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį arba netenkina Sutarties 101 straipsnio 3 dalies sąlygų, kai viršijamos šiame reglamente nustatytos ribos arba netenkinamos kitos šiame reglamente nustatytos sąlygos. Tokiais atvejais pagal Sutarties 101 straipsnį turi būti atliekamas individualus susitarimo dėl mokslinių tyrimų ir plėtros vertinimas;
- (18) siekiant užtikrinti, kad bendrai naudojant bendrą arba apmokamą mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatus būtų išlaikyta veiksminga konkurencija, turėtų būti nustatyta, kad bendroji išimtis toliau netaikoma, jei šalims priklausanči produktų, technologijų arba procesų, sukurtų vykdan tuos mokslinių tyrimus ir plėtrą, rinkos dalis viršija tam tikrą lygį. Tačiau išimtis turėtų būti ir toliau taikoma tam tikrą laikotarpį nuo bendro rezultatų naudojimo pradžios, neatsižvelgiant į šalių užimamas rinkos dalis, kad jų rinkos dalys, ypač pateikus visiškai naują produktą, galėtų stabilizuotis ir kad būtų galima garantuoti minimalų investicijų grąžos laikotarpį;
- (19) šiuo reglamentu nustatyta išimtis neturėtų būti taikoma susitarimams, pagal kuriuos numatomi apribojimai, kurie nėra būtini teigiamam poveikiui, daromam dėl mokslinių tyrimų ir plėtros susitarimo, pasiekti. Iš esmės susitarimams, kuriuose nustatyti tam tikrų rūšių griežti konkurencijos apribojimai, kaip antai šalių laisvės vykdyti mokslinius tyrimus ir plėtrą su susitarimu nesusijusioje srityje apribojimai, kainų trečiosioms šalims nustatymas, gamybos ar pardavimo apribojimai ir produktų,

technologijų arba procesų, sukurtų vykdant bendrus ar apmokamus mokslinius tyrimus ir plėtrą, pasyvaus pardavimo apribojimai, šiuo reglamentu nustatyta išimtis neturėtų būti taikoma, neatsižvelgiant į šalių užimamas rinkos dalis. Šiomis aplinkybėmis naudojimo apribojimai nėra laikomi gamybos ar pardavimo apribojimais ir neprilygsta teritorijų ar klientų apribojimams;

- (20) rinkos dalies ribų nustatymu, išimties netaikymu tam tikriems susitarimams ir kitomis šiuo reglamentu nustatytais sąlygomis paprastai užtikrinama, kad susitarimais, kuriems taikoma bendroji išimtis, šalims nesuteikiama galimybė panaikinti konkurenciją didelės atitinkamų produktų, technologijų ar procesų dalies atžvilgiu;
- (21) įmonių, kurios nėra konkuruojančios produktų, technologijų arba procesų, kuriuos galima patobulinti ar pakeisti panaudojus mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros rezultatus, tiekėjos ir kurios tenkina šiame reglamente nustatytas sąlygas, susitarimais veiksminga konkurencija inovacijų srityje bus panaikinta tik išimtinėmis aplinkybėmis. Todėl šiuo reglamentu nustatytą išimtį tokiems susitarimams reikėtų leisti taikyti neatsižvelgiant į užimamą rinkos dalį, o išimtinių atvejų klausimas turėtų būti sprendžiamas panaikinant šiuo reglamentu nustatytos išimties taikymą. Šiuo reglamentu nustatytos išimties taikymas tokiems susitarimams neužkerta kelio atlikti šio reglamento sąlygų neatitinkančių mokslinių tyrimų ir plėtros susitarimų arba susitarimų, kurių atžvilgiu teisė naudotis šiuo reglamentu nustatyta išimtimi panaikinta, konkurencijos vertinimą;
- (22) šiame reglamente turėtų būti nurodyti tipiniai atvejai, kuriais gali būti laikoma tinkama pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003⁵ 29 straipsnį panaikinti teisę naudotis šiuo reglamentu nustatyta išimtimi;
- (23) kadangi susitarimai dėl mokslinių tyrimų ir plėtros dažnai yra ilgalaikio pobūdžio, ypač tais atvejais, kai bendradarbiavimas apima ir rezultatų naudojimą, šio reglamento galiojimo laikas turėtų būti 12 metų,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Terminų apibrėžtys

- 1. Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:
 - (1) susitarimas dėl mokslinių tyrimų ir plėtros – dviejų ar daugiau šalių sudarytas susitarimas, kuriuo nustatomos kurios nors iš šių sąlygų, kuriomis tos šalys:
 - a) vykdo bendrus susitarime nustatytų produktų ar technologijų mokslinius tyrimus ir plėtrą ir kuris:
 - i) neapima bendro tų mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatų naudojimo arba
 - ii) apima bendrą tų mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatų naudojimą;

⁵ 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003 1 4, p. 1).

- b) vykdo apmokamus susitarime nustatytų produktų ar technologijų mokslinius tyrimus ir plėtrą ir kuris:
 - i) neapima bendro tų mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatų naudojimo arba
 - ii) apima bendrą tų mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatų naudojimą;
 - c) bendrai naudoja pagal ankstesnį tų pačių šalių susitarimą, kuris patenka į a punkto taikymo sritį, atliktų susitarime nustatytų produktų ar technologijų mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatus;
 - d) bendrai naudoja pagal ankstesnį tų pačių šalių susitarimą, kuris patenka į b punkto taikymo sritį, atliktų susitarime nustatytų produktų ar technologijų mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatus;
- (2) susitarimas – įmonių susitarimas, įmonių asociacijos sprendimas arba suderintas veiksmas;
 - (3) moksliniai tyrimai ir plėtra – veikla, kuria siekiama įgyti praktinės patirties, susijusios su produktais, technologijomis arba procesais, teorinės analizės atlikimas, sisteminis tyrimas arba eksperimentavimas, įskaitant eksperimentinę arba parodomąją gamybą, techninis produktų ir procesų testavimas, parodomajam gamybos mastui pasiekti reikalingos įrangos kūrimas ir intelektinės nuosavybės teisių į gautus rezultatus įgijimas;
 - (4) produktas – prekė arba paslauga, įskaitant tarpines prekes arba paslaugas bei galutines prekes arba paslaugas;
 - (5) susitarime nustatyta technologija – vykdant bendrus arba apmokamus mokslinius tyrimus ir plėtrą sukuriamą technologiją ar procesą;
 - (6) susitarime nustatytas produktas – vykdant bendrus arba apmokamus mokslinius tyrimus ir plėtrą sukuriamas arba naudojant susitarime nustatytas technologijas pagamintas produktas;
 - (7) rezultatų naudojimas – susitarime nustatytų produktų gamyba ar platinimas, susitarime nustatytų technologijų taikymas, intelektinės nuosavybės teisių perleidimas ar licencijos joms suteikimas arba tokiai gamybai, platinimui ar taikymui reikalingos praktinės patirties perdavimas;
 - (8) intelektinės nuosavybės teisės – pramoninės nuosavybės teisės, pavyzdžiui, patentai arba prekių ženklai, taip pat autorių teisės ir gretutinės teisės;
 - (9) praktinė patirtis – rinkinys praktinės informacijos, gautos iš patirties ir atliekant bandymus, kuri yra:
 - a) slapta, t. y. nėra visuotinai žinoma arba lengvai prieinama,
 - b) svarbi, t. y. būtina ir naudinga susitarime nustatytiems produktams gaminti ar susitarime nustatytoms technologijoms taikyti, ir
 - c) apibrėžta, t. y. pakankamai išsamiai aprašyta, kad galima būtų patikrinti, ar ji atitinka slaptumo ir svarbumo kriterijus;
 - (10) bendra pagal susitarimą dėl mokslinių tyrimų ir plėtros atliekama veikla – veikla, su kuria susijęs darbas yra:
 - a) atliekamas bendros grupės, organizacijos arba įmonės,
 - b) bendrai patikimas trečiajai šaliai arba

- c) pasidalijamas tarp šalių pagal specializaciją mokslinių tyrimų ir plėtros ar rezultatų naudojimo srityse;
- (11) specializacija mokslinių tyrimų ir plėtros srityse – mokslinių tyrimų ir plėtros veikloje, reglamentuojamoje susitarimu dėl mokslinių tyrimų ir plėtros, dalyvaujančių šalių mokslinių tyrimų ir plėtros darbų pasidalijimas tarpusavyje taip, kaip joms atrodo tinkama; apmokami moksliniai tyrimai ir plėtra į šią apibrėžtį nepatenka;
- (12) specializacija rezultatų naudojimo srityje – atskirų užduočių, kaip gamyba ar platinimas, pasiskirstymas tarp šalių arba rezultatų naudojimo apribojimų, kaip antai apribojimai, susiję su tam tikromis teritorijomis, klientais ar naudojimo sritimis, nustatymas viena kitai; tai apima ir tuos atvejus, kai tik viena šalis gamina ir platina susitarime nustatytus produktus arba taiko susitarime nustatytas technologijas pagal išimtinę licenciją, kurią jai suteikė kitos šalys;
- (13) apmokami moksliniai tyrimai ir plėtra – moksliniai tyrimai ir plėtra, kuriuos atlieka viena šalis, o finansuoja finansuojančioji šalis;
- (14) finansuojančioji šalis – apmokamus mokslinius tyrimus ir plėtrą finansuojanti šalis, pati nevykdanti jokių mokslinių tyrimų ar plėtros;
- (15) konkuruojanti įmonė – esamas arba potencialus konkurentas:
 - a) esamas konkurentas – įmonė, teikianti esamą produktą, technologiją ar procesą, kuriuos atitinkamoje geografinėje rinkoje būtų galima patobulinti, iš dalies arba visai pakeisti susitarime nustatytu produktu ar technologija;
 - b) potencialus konkurentas – įmonė, kuri, nesant susitarimo dėl mokslinių tyrimų ir plėtros, per ne ilgesnį kaip 3 metų laikotarpį realiai, o ne vien teoriškai tikėtina imtųsi reikalingų papildomų investicijų arba patirtų kitų išlaidų, kad galėtų pateikti tokį produktą, technologiją ar procesą, kuriuos atitinkamoje geografinėje rinkoje būtų galima patobulinti, iš dalies ar visai pakeisti susitarime nustatytu produktu ar technologija;
- (16) atitinkama produkto rinka – atitinkama produkto, kuris gali būti patobulintas, iš dalies ar visai pakeistas susitarime nustatytu produktu, rinka;
- (17) atitinkama technologijos rinka – atitinkama technologijos arba proceso, kurie gali būti patobulinti, iš dalies ar visai pakeisti susitarime nustatyta technologija, rinka;
- (18) aktyvus pardavimas – bet koks pardavimas, išskyrus pasyvų pardavimą;
- (19) pasyvus pardavimas – pardavimas, atliktas tenkinant pavienio kliento iniciatyva pateiktą prašymą, įskaitant prekių tiekimą ir paslaugų teikimą tokiam klientui, kai tas pardavimas nebuvo inicijuotas į tam tikrą klientą, klientų grupę ar teritoriją nukreipta aktyvia reklama, taip pat įskaitant pardavimus, vykdomus dalyvaujant viešųjų pirkimų konkursuose arba atsiliepiant į privačiojo sektoriaus kvietimus pateikti pasiūlymus.

2. Šiame reglamente sąvokos „įmonė“ ir „šalis“ apima ir atitinkamas su jomis susijusias įmones. Susijusios įmonės yra:
- 1) įmonės, kuriose susitarimo dėl mokslinių tyrimų ir plėtros šalis tiesiogiai ar netiesiogiai turi vieną ar daugiau toliau išvardytų teisių arba įgaliojimų:
 - a) įgaliojimus naudotis daugiau nei puse balsavimo teisių,
 - b) įgaliojimus skirti daugiau nei pusę stebėtojų tarybos, valdybos ar įmonei teisiškai atstovaujančių organų narių,
 - c) teisę vadovauti įmonės veiklai;
 - 2) įmonės, kurios per susitarimo dėl mokslinių tyrimų ir plėtros šalį tiesiogiai arba netiesiogiai turi vieną ar daugiau 1 punkte išvardytų teisių arba įgaliojimų;
 - 3) įmonės, kuriose 2 punkte nurodytos įmonės tiesiogiai arba netiesiogiai turi vieną ar daugiau 1 punkte išvardytų teisių arba įgaliojimų;
 - 4) įmonės, kuriose susitarimo dėl mokslinių tyrimų ir plėtros šalis kartu su viena arba daugiau 1, 2 arba 3 punktuose nurodytų įmonių arba kuriose dvi ar daugiau pastarųjų įmonių bendrai turi vieną ar daugiau 1 punkte išvardytų teisių arba įgaliojimų;
 - 5) įmonės, kuriose vieną ar daugiau 1 punkte išvardytų teisių arba įgaliojimų kartu turi vienas:
 - a) susitarimo dėl mokslinių tyrimų ir plėtros šalys arba 1–4 punktuose minimos su jomis susijusios atitinkamos įmonės arba
 - b) viena ar daugiau susitarimo dėl mokslinių tyrimų ir plėtros šalių arba viena ar daugiau 1–4 punktuose nurodytų su jomis susijusių įmonių ir viena ar daugiau trečiųjų šalių.

2 straipsnis

Išimtis

1. Remiantis Sutarties 101 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgiant į šio reglamento nuostatas Sutarties 101 straipsnio 1 dalis netaikoma susitarimams dėl mokslinių tyrimų ir plėtros.
2. 1 dalyje nustatyta išimtis taikoma tada, kai susitarimuose dėl mokslinių tyrimų ir plėtros yra konkurencijos apribojimų, kurie patenka į Sutarties 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį.
3. 1 dalyje nustatyta išimtis taip pat taikoma susitarimams dėl mokslinių tyrimų ir plėtros, kuriuose yra nuostatų, susijusių su intelektinės nuosavybės teisių perleidimu ar licencijų suteikimu vienai ar daugiau šalių arba subjektui, kurį šalys įsteigia bendriems moksliniams tyrimams ir plėtrai ar apmokamiems moksliniams tyrimams ir plėtrai vykdyti arba rezultatams bendrai naudoti, su sąlyga, kad tos nuostatos yra tiesiogiai susijusios su tokių susitarimų įgyvendinimu bei būtinos tokiems susitarimams įgyvendinti ir nėra pagrindinis tokių susitarimų objektas.

3 straipsnis

Prieiga prie galutinių rezultatų

1. 2 straipsnyje nustatyta išimtis taikoma pagal šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nustatytas sąlygas.
2. Susitarime dėl mokslinių tyrimų ir plėtos turi būti nurodyta, kad bendrų arba apmokamų mokslinių tyrimų ir plėtos galutiniai rezultatai būtų visiškai prieinami visoms šalims tolesnių mokslinių tyrimų ir plėtos ar rezultatų naudojimo tikslais.
3. 2 dalyje numatyta prieiga turi:
 - a) apimti visas susijusias intelektinės nuosavybės teises ir praktinę patirtį;
 - b) būti suteikiama iškart, kai tik gaunami mokslinių tyrimų ir plėtos rezultatai.
4. Jei susitarime dėl mokslinių tyrimų ir plėtos nustatyta, kad šalys viena kitai kompensuoja už tolesnių mokslinių tyrimų ir plėtos ar naudojimo tikslais suteiktą prieigą prie rezultatų, kompensacija neturi būti tokia didelė, kad kliudytų tokiai prieigai.
5. Mokslinių tyrimų institutai, akademinės įstaigos arba įmonės, kurios mokslinius tyrimus ir plėtrą siūlo kaip komercinę paslaugą, tačiau įprastai aktyviai nesinaudoja rezultatais, gali sutarti mokslinių tyrimų ir plėtos rezultatus naudoti tik tolesnių mokslinių tyrimų ir plėtos tikslu.
6. Jei šalys, laikydamosi šio reglamento nuostatų, riboja rezultatų naudojimo teises, ypač jei šalių specializacija yra rezultatų naudojimas, prieiga prie rezultatų jų naudojimo tikslais gali būti atitinkamai ribojama.

4 straipsnis

Prieiga prie anksčiau sukauptos praktinės patirties

1. Jei susitarimas dėl mokslinių tyrimų ir plėtos neapima bendro rezultatų naudojimo, 2 straipsnyje nustatyta išimtis taikoma laikantis šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytų sąlygų.
2. Susitarime turi būti nustatyta, kad kiekvienai šaliai turi būti suteikta prieiga prie visos kitų šalių anksčiau sukauptos praktinės patirties, jei ji būtina norint naudotis rezultatais.
3. Jei susitarime numatyta, kad šalys vienai kitai kompensuoja už suteiktą galimybę naudotis visa jų anksčiau sukaupta praktine patirtimi, kompensacija neturi būti tokia didelė, kad kliudytų prieigai prie rezultatų.

5 straipsnis

Bendras naudojimas

1. 2 straipsnyje nustatyta išimtis taikoma su sąlyga, kad bendrai naudojami tik rezultatai, kurie atitinka abi toliau nurodytas sąlygas:
 - a) yra būtini susitarime nustatytiems produktams gaminti ar susitarime nustatytoms technologijoms taikyti;
 - b) yra saugomi intelektinės nuosavybės teisėmis ar yra laikomi praktine patirtimi.

2. Jei vienai ar daugiau šalių pavesta gaminti susitarime nustatytus produktus pagal specializaciją rezultatų naudojimo srityje, 2 straipsnyje nustatyta išimtis taikoma su sąlyga, kad tos šalys atliks visų kitų šalių susitarime nustatytų produktų tiekimo užsakymus, išskyrus atvejus, kai taikoma viena iš šių sąlygų:
- a) susitarime dėl mokslinių tyrimų ir plėtros taip pat numatytas platinimas, kurį turi vykdyti bendra grupė, organizacija ar įmonė arba kuris turi būti bendrai pavestas trečiajai šaliai;
 - b) šalys susitarė, kad susitarime nustatytus produktus gali platinti tik juos gaminanti šalis.

6 straipsnis

Rinkos dalies ribos ir išimties taikymo trukmė

1. Jei dvi ar daugiau šalių yra 1 straipsnio 1 dalies 15 punkte apibrėžtos konkuruojančios įmonės, 2 straipsnyje nustatyta išimtis taikoma mokslinių tyrimų ir plėtros laikotarpiu, jeigu susitarimo sudarymo metu:
 - a) 1 straipsnio 1 dalies 1 punkto a ir c papunkčiuose nurodytų susitarimų dėl mokslinių tyrimų ir plėtros šalių bendra rinkos dalis neviršija 25 % atitinkamų produkto ir technologijos rinkų;
 - b) 1 straipsnio 1 dalies 1 punkto b ir d papunkčiuose nurodytų susitarimų dėl mokslinių tyrimų ir plėtros finansuojančiosios šalies ir visų šalių, su kuriomis finansuojančioji šalis sudarė susitarimus dėl mokslinių tyrimų ir plėtros dėl tų pačių susitarime nustatytų produktų arba technologijų, bendra rinkos dalis neviršija 25 % atitinkamų produkto ir technologijos rinkų.
2. Jei šalys nėra 1 straipsnio 1 dalies 15 punkte apibrėžtos konkuruojančios įmonės, 2 straipsnyje nustatyta išimtis taikoma mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros laikotarpiu.
3. Susitarimams dėl mokslinių tyrimų ir plėtros, pagal kuriuos bendrai naudojami rezultatai, 2 straipsnyje nustatyta išimtis taikoma dar 7 metus nuo tada, kai susitarime nustatyti produktai ar technologijos buvo pirmą kartą pateikti vidaus rinkai, jei susitarimo, nurodyto 1 straipsnio 1 dalies 1 punkto a arba b papunktyje, sudarymo metu tenkinamos šio straipsnio 1 arba 2 dalyje nustatytos sąlygos. Kad tokia išimtis būtų toliau taikoma susitarimams dėl mokslinių tyrimų ir plėtros, nurodytiems 1 straipsnio 1 dalies 1 punkto c ir d papunkčiuose, šio straipsnio 1 arba 2 dalyje nustatytos sąlygos turi būti tenkinamos 1 straipsnio 1 dalies 1 punkto a arba b papunktyje nurodyto ankstesnio susitarimo sudarymo metu.
4. Pasibaigus šio straipsnio 3 dalyje nurodytam 7 metų laikotarpiui, 2 straipsnyje nustatyta išimtis toliau taikoma tol, kol:
 - a) 1 straipsnio 1 dalies 1 punkto a ir c papunkčiuose nurodytų susitarimų dėl mokslinių tyrimų ir plėtros šalių bendra rinkos dalis rinkose, kurioms priklauso susitarime nustatyti produktai arba technologijos, neviršija 25 %;
 - b) 1 straipsnio 1 dalies 1 punkto b ir d papunkčiuose nurodytų susitarimų dėl mokslinių tyrimų ir plėtros finansuojančiosios šalies ir visų šalių, su kuriomis finansuojančioji šalis sudarė susitarimus dėl mokslinių tyrimų ir plėtros dėl tų pačių susitarime nustatytų produktų arba technologijų, bendra rinkos dalis

rinkose, kurioms priklauso susitarime nustatyti produktai arba technologijos, neviršija 25 %.

5. Jeigu bendra atitinkamų šalių rinkos dalis 3 dalyje nurodyto 7 metų laikotarpio pabaigoje 4 dalyje nurodytos atitinkamos ribos neviršija, tačiau ją viršija vėliau, 2 straipsnyje nustatyta išimtis toliau taikoma 2 kalendorinius metus iš eilės nuo tų metų, kai atitinkama rinkos dalies riba buvo viršyta pirmą kartą.

7 straipsnis

Rinkos dalies ribų taikymas

1. 6 straipsnio 1 ir 4 dalyse nustatytos rinkos dalies ribos taikomos laikantis šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nustatytų taisyklių.
2. Rinkos dalys apskaičiuojamos remiantis pardavimo rinkoje verte arba, jei duomenų apie pardavimo rinkoje vertę nėra, pardavimo rinkoje apimtimi. Jei duomenų apie pardavimo rinkoje apimtį nėra, galima naudotis kita patikima rinkos informacija, be kita ko, apie išlaidas moksliniams tyrimams ir plėtrai arba mokslinių tyrimų ir plėtros pajėgumus, pagrįstais apytikriais duomenimis.
3. Rinkos dalys apskaičiuojamos remiantis praėjusių kalendorinių metų duomenimis. Jeigu praėjusių kalendorinių metų duomenys neatspindi šalių padėties atitinkamoje (-ose) rinkoje (-ose), rinkos dalis apskaičiuojama kaip šalių rinkos dalių per praėjusius 3 kalendorinius metus vidurkis.
4. 1 straipsnio 2 dalies 5 punkte nurodytų įmonių turima rinkos dalis proporcingai padalijama kiekvienai įmonei, turinčiai vieną ar daugiau 1 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytų teisių arba įgaliojimų.

8 straipsnis

Griežti apribojimai

2 straipsnyje nustatyta išimtis netaikoma susitarimams dėl mokslinių tyrimų ir plėtros, kuriais tiesiogiai ar netiesiogiai, atskirai ar kartu su kitais nuo šalių priklausančiais veiksniais siekiama bet kurio iš šių apribojimų:

- a) riboti šalių laisvę savarankiškai arba bendradarbiaujant su trečiosiomis šalimis vykdyti mokslinius tyrimus ir plėtrą:
 - i) srityje, kuri nėra susijusi ta sritimi, su kuria yra susijęs susitarimas dėl mokslinių tyrimų ir plėtros, arba
 - ii) srityje, su kuria yra susijęs susitarimas dėl mokslinių tyrimų ir plėtros, arba kuri yra susijusi su mokslinių tyrimų ir plėtros sritimi, po to, kai bendri arba apmokami moksliniai tyrimai ir plėtra bus užbaigti;
- b) riboti gamybos ar pardavimo mastą, išskyrus:
 - i) gamybos tikslų nustatymą, jei bendras rezultatų naudojimas apima susitarime nustatytų produktų bendrą gamybą;
 - ii) pardavimo tikslų nustatymą, jeigu bendras rezultatų naudojimas:
 - 1) apima bendrą susitarime nustatytų produktų platinimą arba bendrą susitarime nustatytų technologijų licencijų suteikimą ir

- 2) jį vykdo bendra grupė, organizacija ar įmonė arba trečioji šalis, kuriai tai bendrai pavedė šalys;
- iii) specializacijos rezultatų naudojimo srityje veiksmus;
- iv) šalių laisvės gaminti, parduoti produktus, technologijas arba procesus arba priskirti ar suteikti licencijas produktams, technologijoms ar procesams, kurie konkuruoja su susitarime nustatytais produktais ar technologijomis, laikotarpiu, per kurį šalys susitarė bendrai naudoti rezultatus, ribojimą;
- c) nustatyti kainas, kai susitarime nustatyti produktas parduodami trečiosioms šalims ar joms suteikiama susitarime nustatytų technologijų licencijos, išskyrus kainų tiesioginiams klientams ar licencijos mokesčio tiesioginiams licencijų turėtojams nustatymą, jei bendras rezultatų naudojimas:
 - i) apima bendrą susitarime nustatytų produktų platinimą arba bendrą susitarime nustatytų technologijų licencijų suteikimą ir
 - ii) jį vykdo bendra grupė, organizacija ar įmonė arba trečioji šalis, kuriai tai bendrai pavedė šalys;
- d) riboti teritorijos, kurioje šalys gali pasyviai parduoti susitarime nustatytus produktus ar suteikti susitarime nustatytų technologijų licenciją, ar klientų, kuriems šalys gali pasyviai parduoti susitarime nustatytus produktus ar suteikti susitarime nustatytų technologijų licenciją, išskyrus reikalavimą kitai šaliai suteikti išskirtinę licenciją naudotis mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatais, pasirinkimą;
- e) riboti susitarime nustatytų produktų ar technologijų aktyvų pardavimą teritorijose ar klientams, kurie nebuvo išimtinai priskirti vienai iš šalių pagal specializaciją rezultatų naudojimo srityje;
- f) reikalauti nepriimti užsakymų iš klientų, įsisteigusių atitinkamose šalių teritorijose, arba iš klientų, kurie kitais būdais priskirti šalims pagal specializaciją rezultatų naudojimo srityje, jei tokie klientai susitarime nustatytais produktais prekiautų kitose vidaus rinkos teritorijose;
- g) reikalauti apsunkinti naudotojų ar perpardavėjų galimybę gauti susitarime nustatytų produktų iš kitų perpardavėjų vidaus rinkoje.

9 straipsnis

Neleistini apribojimai

1. 2 straipsnyje nustatyta išimtis netaikoma toliau nurodytiems susitarimuose dėl mokslinių tyrimų ir plėtros numatytiems įsipareigojimams:
 - a) įsipareigojimui:
 - i) atlikus mokslinius tyrimus ir technologijų plėtrą neginčyti intelektinės nuosavybės teisių, kurias:
 - (1) šalys turi vidaus rinkoje ir
 - (2) kurios yra svarbios moksliniams tyrimams ir plėtrai, galiojimo arba
 - ii) pasibaigus susitarimo dėl mokslinių tyrimų ir plėtros galiojimui neginčyti intelektinės nuosavybės teisių, kurias:
 - (1) šalys turi vidaus rinkoje ir

- (2) kuriomis apsaugomi tų mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatai, galiojimo;
- b) įsipareigojimui nesuteikti licencijų trečiosioms šalims gaminti susitarime nustatytus produktus arba taikyti susitarime nustatytas technologijas, nebent susitarime vienai arba daugiau šalių numatyta galimybė naudoti bendrų arba apmokamų mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatus ir jais naudojamosi vidaus rinkoje trečiųjų šalių atžvilgiu.
2. 1 dalies a punktu nedaroma poveikio galimybei numatyti susitarimo dėl mokslinių tyrimų ir plėtros nutraukimą, jei viena iš šalių ginčija 1 dalies a punkto i ir ii papunkčiuose nurodytų intelektinės nuosavybės teisių galiojimą.
3. Jei susitarimas dėl mokslinių tyrimų ir plėtros apima bet kurią iš šio straipsnio 1 dalyje išvardytų neleistinų apribojimų, 2 straipsnyje nustatyta išimtis likusiai susitarimo dėl mokslinių tyrimų ir plėtros daliai taikoma toliau, jeigu tuos neleistinus apribojimus galima atskirti nuo tos likusios dalies ir jeigu laikomasi likusių šiame reglamente nustatytų sąlygų.

10 straipsnis

Konkrečiais atvejais Komisijos taikoma panaikinimo procedūra

1. Bet kuriuo konkrečiu atveju nustačiusi, kad susitarimas dėl mokslinių tyrimų ir plėtros, kuriam taikoma šiame reglamente nustatyta išimtis, vis dėlto turi su Sutarties 101 straipsnio 3 dalimi nesuderinamą poveikį, Komisija pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 29 straipsnio 1 dalį gali panaikinti teisę naudotis šiuo reglamentu nustatyta išimtimi.
2. Teisę naudotis šiuo reglamentu nustatyta išimtimi Komisija pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 29 straipsnio 1 dalį gali panaikinti, visų pirma, kai:
- a) susitarimu dėl mokslinių tyrimų ir plėtros iš esmės ribojama trečiųjų šalių galimybė vykdyti mokslinius tyrimus ir plėtrą srityje (-yse), susijusioje (-iose) su susitarime nustatytais produktais ar technologijomis;
 - b) susitarimu dėl mokslinių tyrimų ir plėtros iš esmės ribojama trečiųjų šalių galimybė patekti į atitinkamą susitarime nustatytų produktų ar technologijų rinką;
 - c) šalys be jokios objektyviai pagrįstos priežasties nenaudoja bendrų ar apmokamų mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatų trečiųjų šalių atžvilgiu;
 - d) susitarime nustatyti produktai ar technologijos veiksmingai nekonkuruoja visoje vidaus rinkoje arba esminėje jos dalyje, arba
 - e) susitarimu dėl mokslinių tyrimų ir plėtros konkrečioje srityje būtų iš esmės ribojama inovacijų konkurencija.

11 straipsnis

Konkrečiais atvejais valstybės narės konkurencijos institucijos taikoma panaikinimo procedūra

Valstybės narės konkurencijos institucija gali panaikinti teisę naudotis šiuo reglamentu nustatyta išimtimi, jei įvykdomos Reglamento (EB) Nr. 1/2003 29 straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos.

12 straipsnis

Pereinamasis laikotarpis

Sutarties 101 straipsnio 1 dalyje nustatytas draudimas nuo 2023 m. liepos 1 d. iki 2025 m. birželio 30 d. netaikomas 2023 m. birželio 30 d. jau galiojantiems susitarimams, kurie neatitinka šiame reglamente nustatytų išimties suteikimo sąlygų, bet atitinka išimties suteikimo sąlygas, nustatytas Reglamentu (ES) Nr. 1217/2010.

13 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja 2023 m. liepos 1 d.

Jis taikomas iki 2035 m. birželio 30 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

*Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula von der Leyen*